

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

POLITIEKE WOENSDAG WOENSDAG 19 JANUARI 14.15 UUR

Voorzitter: R. van Niejenhuis (PvdA)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), J. Loopstra (PvdA), K. van Doesen (D66), W. Koks (SP), I. Jacobs (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), W. Pechler (PvdD), R. Bolle (CDA), A.

Sijkbolts (100%Groningen/Stadspartij), B. Onnes (PVV)

Namens het college: G. Chakor

Namens de griffie: W. Meijer

Insprekers: M.de Jonge (Werkgroep Toegankelijk Groningen, W. Ferwerda

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

00:15:35

Voorzitter: Goedemiddag allemaal. Het is kwart over twee. We gaan beginnen met deze vergadering. We bespreken een collegebrief over de Agenda Toegankelijk Groningen. We zijn hier met velen fysiek aanwezig, gelukkig, en ook een aantal mensen digitaal. Ik kijk even op het scherm. Dat is mevrouw Van Doesen van D66, de heer Onnes van de PVV en ook twee insprekers die we straks eerst even het woord geven. We hebben een uur de tijd. Dat betekent dat we ongeveer drie minuten per fractie hebben voor de bijdrage. Ik zou dus eerst graag de twee insprekers het woord geven en ook u heeft ongeveer drie minuten de tijd om de raadsleden nog iets mee te geven. Mag ik allereerst het woord geven aan mevrouw Marlieke de Jonge, namens de Werkgroep Toegankelijk Groningen.

00:16:20

Mevrouw De Jonge: Ik hoop dat het werkt via mijn iPhone, want de grote computer deed het niet.

00:16:27

Voorzitter: We kunnen u goed verstaan.

00:16:29

Mevrouw De Jonge: Oké, dat is het belangrijkste. De onvrede van de Werkgroep Toegankelijk Groningen, over de wijze waarop de agenda toegankelijkheid tot stand gekomen is, die hebben we voldoende geventileerd in onze brieven aan de raad. Daar hoeven we het wat ons betreft verder niet over te hebben. Het leven heeft geen achteruit. Wij stoppen onze energie liever in de toekomst en het doel: een toegankelijke gemeente Groningen. Wat voor u ligt, is nog geen actieplan of uitvoeringsagenda voor de komende jaren. Het is een visie op toegankelijkheid met vooral veel goede voornemens, maar zonder concreet plan van aanpak met prioriteiten, data en lange termijn aandachtspunten hebben we er niets aan. Juist een ambitie, die zo domein-breed door de hele samenleving heenfiets, moet je concreet en uitvoerbaar maken. Anders blijft het de verantwoordelijkheid van een ander. De Werkgroep Toegankelijk Groningen ziet zo een uitvoeringsagenda toegankelijkheid als product van overleg tussen onszelf als betrokken burgers, de ambassadeurs van de verschillende werkvelden en een coördinerende ondersteuner. Die ondersteuner hebben wij als WTG, Werkgroep Toegankelijk Groningen, ook nodig om te zorgen dat de medewerkers van de gemeente ons goed kunnen vinden en benutten. Omgekeerd natuurlijk ook, zodat wij weten wie we kunnen aanspreken op wonen, werk, sport, gezondheid, communicatie, binnenstad en whatever. Nu is dat nog veel te afhankelijk van eigen initiatief en alertheid. U weet

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

inmiddels hoe hardnekkig wij zijn. Wij hebben meer uithoudingsvermogen dan de gemiddelde burger, maar er zijn grenzen. Zo een ondersteuner, coördinator, contactpersoon moet voldoende uren hebben en een duidelijke positie in de gemeente. Wij hebben geen zin om nog iemand te zien opbranden of vertrekken. Verder zijn we heel positief over onze samenwerking met de ambassadeurs van het kernteam die we nu al hebben en de medewerkers van onze prachtige gemeente natuurlijk. Daar wil je als Groninger toch aan meedoen. Is er nog een beetje tijd over?

00:18:47

Voorzitter: Een halve minuut, wordt hier gezegd.

00:18:49

Mevrouw De Jonge: Dan kan ik nog net wat leuks noemen, dat experiment 'alternatief binnenstadsvervoer' waar we mee bezig zijn. Dat gaat echt heel erg leuk worden, ook omdat je het ook eens aanvliegt als experiment, wat heel flexibel en aanpasbaar moet zijn, zodat je uitvindt wat echt werkt. Een stembureau voor blinden en slechtzienden komt er dit jaar bij. Hartstikke fijn. Ik ben heel blij dat we het thema sociale veiligheid ook gaan invullen in Groningen. Daar gaat het College voor de Rechten van de Mens in ieder geval heel blij mee zijn, want geen andere gemeente durft dat tot nu toe en het is wel heel belangrijk. Je moet ook zien, waar het af en toe schuurt in de samenleving en daar moet je dan heel open over durven praten. Dan is het zo rechtvaardig mogelijk voor iedereen. Nu, volgens mij ben ik nu wel aan de grenzen.

00:19:51

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik kijk even rond of er vragen zijn aan u. Ja, ik zie twee vragen aan u. Althans, twee vragenstellers. Gaat u gang, meneer Bolle.

00:20:01

De heer Bolle: Dank u wel. U eindigt met 'de leuke dingen', zoals u zelf zegt. Heeft u het idee dat die successen, die er zijn, dat die goed genoeg gevierd worden binnen de gemeente en dat die duidelijk genoeg zijn?

00:20:17

Mevrouw De Jonge: Nu, ik vind wel dat we daar af en toe nog wel wat meer aandacht aan mogen besteden, ook aan wat er goed gaat. Ik ben zelf van de positieve insteek, anders krijg je zo een moppercultuur. Ik heb ook het idee dat dat beter werkt. Dat is ook onze manier van samenwerken met medewerkers van de gemeente. Af en toe denk ik, jee ik ben gepasseerd of ik moet het weer allemaal zelf doen. Ja, dat is de aanloop die we blijkbaar nodig hebben. Bewustwording is heel belangrijk, dat mensen erbij stilstaan. Het zijn vaak ook hele oplosbare problemen, waar je tegenaan loopt.

00:21:03

Voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik even naar meneer Bolle of dat voldoende is voor hem. Ja? Meneer Koks.

00:21:10

De heer Koks: Ja, Marlieke, ik ben wel benieuwd, je hebt het over ondersteuning. Nu hebben we het hier natuurlijk in de raad al een paar keer gehad over dat er voldoende mate van ondersteuning zou moeten plaatsvinden voor de werkgroep. Nu heb ik eens even

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

geïnformeerd en ik hoorde dat er vanaf afgelopen september, twee dagen in de week ambtelijke ondersteuning voor de werkgroep beschikbaar is. Wat vinden jullie daarvan?

00:21:32

Mevrouw De Jonge: Die was er om deze agenda voor elkaar te krijgen, maar niet voor onze ondersteuning verder.

00:21:38

De heer Koks: Oké, dat betekent dat deze ondersteuning nu weer is gestopt, nu die agenda klaar is? Moet ik het zo zien?

00:21:46

Mevrouw De Jonge: Nu, wij hopen, wij kunnen met deze ondersteuner goed uit de voeten, dus als het gaat lukken dat wij haar kunnen houden en dat ze ook een duidelijk takenpakket krijgt en voldoende uren, dan vinden we dat prima. Anders moeten we weer iemand inwerken.

00:22:05

Voorzitter: Oké, maar dat heb je nog niet gehoord?

00:22:07

Mevrouw De Jonge: Nee, het is nog de hele tijd onduidelijk.

00:22:11

De heer Koks: Die omvang, ze heeft nu twee dagen, hoeveel tijd zouden jullie nodig hebben qua ondersteuning?

00:22:18

Mevrouw De Jonge: Jeetje, geen idee. Het zijn twee taken. Er zijn twee dingen belangrijk. Deze agenda moet een concreet plan van aanpak krijgen met duidelijke afspraken, prioriteiten en langetermijnonderwerpen. Ik bedoel, dat moet veel concreter. Daar moet allereerst aan gewerkt worden. Verder hebben wij inderdaad onze ondersteuner nodig en zo een ondersteuner dient ook om het kernteam toegankelijkheid van de gemeente, dus onze ambassadeurs, goed bij elkaar te houden en te zorgen voor de samenwerking. Niet alles gaat vanzelf. Je moet over domeinen heen werken.

00:23:03

Voorzitter: Dank u wel. Ik denk dat het voldoende is voor de heer Koks om zich eventueel nog, als hij dat wil, tot het college hierover te wenden.

00:23:09

Voorzitter: Dat gaan we naar de volgende spreker en dat is de heer Ferwerda. Gaat uw gang, ook u heeft drie minuten de tijd.

00:23:15

De heer Ferwerda: Dank u wel, Voorzitter. Onlangs werd in het televisieprogramma Pointer duidelijk dat het VN-verdrag Handicap niet altijd goed nageleefd wordt in de praktijk. Ik wil er samen met zoveel mogelijk mensen voor zorgen dat het verandert, zeker omdat ik zelf een progressieve spierziekte heb en rolstoelgebonden ben. Groningen doet haar best, zeker met deze nieuwe agenda, maar het kan natuurlijk altijd beter. Het fietsprobleem in deze stad lijkt voor mensen met een beperking opgelost en daarom verdient Groningen een groot compliment. Wat te denken van dat zeer toegankelijke Forum. De bewustwording in het

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

openbaar bestuur van deze gemeente is gestegen, er wordt gebruik gemaakt van ervaringsdeskundigheid en er is een grote motivatie vanuit de Groningse politiek om van deze gemeente een toegankelijke te maken. Deze agenda bestrijkt bijna alle elementen van die begrippen en dat is knap en volledig. Ook de ambitie en positieve instelling steekt aan. Tegelijkertijd vraag ik mij af, wanneer deze agenda ook echt tot de uitvoering van concrete plannen leidt. Laat duidelijk zijn, dat ik op dit moment alleen mijn oordeel kan geven over de elementen die te maken hebben met de rolstoeltoegankelijkheid. Wat mij betreft ontbreekt er in deze agenda één essentieel onderwerp. Dat onderwerp wordt duidelijk aan de hand van de volgende vragen: hoeveel panden in de private sector zijn er in Groningen en hoeveel zijn er op dit moment toegankelijk? Als het college dat weet, kan het ook targets stellen. Hoeveel procent van die panden kunnen en moeten er de komende jaren toegankelijk worden? Hoe zit het met de regelgeving over historische panden? In hoeverre is dat een belemmering en hoe zouden die weggenomen kunnen worden? Ik snap best dat een aantal uitgaansgelegenheden en winkels niet aangepast kunnen worden, maar het gaat mij om die panden die met een kleine drempel direct toegankelijk kunnen worden. Is het college überhaupt bevoegd om regels te stellen met betrekking tot de private sector over toegankelijkheid? Ik pleit hier vanmiddag voor een onderzoek ten aanzien van deze vragen. Ik wil dat graag, omdat ik student en jongere in deze stad ben en probeer om zo normaal mogelijk te leven, net als mijn leeftijdsgenoten. Problemen omtrent toegankelijkheid vormen een drempel om te gaan winkelen, uit te gaan of gebruik te maken van de horeca. Dat raakt aan mijn en vele anderen hun sociale leven. Die zaken zijn voor mensen van mijn leeftijd essentieel te noemen, dat zien we ook tijdens de lockdowns in deze coronasituatie. Het kunnen deelnemen aan het maatschappelijke en sociale leven is voor ieder mens cruciaal, dus ook voor mensen in een rolstoel. Voorzitter, ik ga naar mijn laatste acht zinnen. Ik zie dat er in 2020 een tussenstand gegeven is van het Actieplan Toegankelijkheid 2017-2021. In die tussenstand wordt een aantal punten uit het actieplan nauwelijks of niet benoemd. Het openbare invalidentoilet op de Grote Markt bijvoorbeeld, werd in 2017 niet toereikend genoemd. Wat heeft het college op dat gebied de afgelopen jaren gedaan? Het tweede punt is de conclusie dat drempelhulp in de Herestraat niet mogelijk is, omdat het onveilig zou zijn, omdat het winkelend publiek vlak langs de gevels loopt. Op basis van welke informatie is die conclusie getrokken en is er onderzocht hoe dat opgelost kan worden? Over het plan drempelhulpen vergoeden voor de eerste 100 ondernemers die zich melden, wordt gezegd dat te weinig ondernemers daarop in zijn gegaan. Het college wil graag een meer aanjagende rol daarin spelen. Hoe gaat de gemeente dat doen en waarom staat er niets over in de huidige agenda? Ik wil graag afsluiten met een oproep: laten we samen coalitie, oppositie en ervaringsdeskundigen ervoor zorgen dat Groningen één van de meest toegankelijke gemeenten van Europa wordt. Dank u wel.

00:26:45

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik zie dat er iemand is die een vraag aan u wil stellen en dat is de meneer van de PvdA, de heer Loopstra.

00:26:57

De heer Loopstra: Bedankt, inspreker. Ik wil even opmerken over die laatste oproep, dat wij dat natuurlijk als raad ook vinden. U begon even over dat toegankelijk toilet op de Grote Markt. Het was in 2017 aan de orde geweest en hoe staat het er nu mee, vroeg u zich af. Het

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

college heeft vorig jaar toegezegd, dat er een toegankelijk toilet op de Grote Markt komt, dus dat gaat door en we mogen hier ook lezen dat er een HogeNood-app komt.

00:27:33

Voorzitter: Dan misschien nog even een reactie op de vragen die u stelt. Daar krijgt u nu op dit moment geen antwoord op van het college. Het kan wel aanleiding zijn voor één van de fracties om deze vragen nog een keer te stellen. Dat zijn dan technische vragen die we niet in deze sessie gaan beantwoorden.

00:27:44

Voorzitter: Goed, dan sluit ik bij dezen het inspreekgedeelte af en dan kijk ik naar de fracties, wie ik als eerste het woord mag geven? De heer Koks.

00:27:56

De heer Koks: Dank u wel, Voorzitter. Onze fractie heeft met gemengde gevoelens het actieplan gelezen. Indrukwekkend is op hoeveel fronten actie moet worden ondernomen om niet alleen de fysieke kanten van onze gemeente en voorzieningen toegankelijk te maken voor iedereen, maar ook vooral de mentale toegankelijkheid van onze democratie, ons onderwijs, onze cultuur, informatievoorziening en zorg enzovoorts. Niet alleen moeten die afgestemd worden op een soort niet-bestaande standaard bewoner, maar afgestemd worden op de individuele mogelijkheden van onze inwoners. Het vorige actieplan, er werd ook al even door de sprekers aan gerefereerd, omvatte een fors aantal punten, waarvan wij een groot deel weer terugzien in deze lijst. Bijvoorbeeld dat toegankelijker maken van de gemeentelijke informatie. Ik zie nog de wethouder Van Keulen, van het vorige college, die het ei van Columbus ontdekte. Hij zou ambtenaren op een cursus sturen om begrijpelijke taal te leren, als antwoord op onze suggestie voor een taalpolitie. Daar heb ik nog mijn fluitje aan overgehouden op het moment dat Engelse termen gebezigd worden, de taalpolitie. Ook nu weer komen we datzelfde actiepunt 'toegankelijk maken van informatie en ambtelijke taal voor gewone mensen' weer tegen in deze lijst. Nog een ander voorbeeld: sinds jaar en dag ontbreken geschikte toiletvoorzieningen. Dat is ook al gezegd en die staan hoog op de wensenlijst van de Werkgroep Toegankelijkheid. In het najaar van 2020 kondigt het college een aanpak aan: verbeter het Grote Markttoilet en nieuwen in de oude V & D en het stadhuis. Drie dicht bij elkaar gelegen en nog niet gerealiseerde voorzieningen. De verbetering moet met name komen uit informatievoorziening. De HogeNood-app uit de hoge hoed zou mensen met een beperking de weg wijzen naar het dichtstbij gelegen toilet. Ook toen functioneerde die app al niet. Hij zou verbeterd worden. Nu, anderhalf jaar later, heb je nog steeds een hogere ICT-opleiding nodig om je weg te vinden in die app, laat staan als je in hoge nood verkeert. Voorzitter, een ander knelpunt. De Werkgroep Toegankelijkheid vraagt al jaren om ambtelijke ondersteuning. Hebben we het net ook al gehoord -

00:30:07

Voorzitter: Meneer Koks, u heeft een vraag van de heer Van Hoorn van GroenLinks.

00:30:11

De heer Van Hoorn: Dank u wel, Voorzitter. Ik wilde heel even wachten tot het volgende punt werd ingezet en ik had het idee dat dat momenteel was. Nu herken ik, net als u, wel de noodzaak om een heleboel dingen aan te pakken en dat dat ook al heel lang de ambities zijn

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

binnen onze gemeente. Alleen, als ik het stuk goed gelezen heb, hebben we natuurlijk ook wel degelijk concrete stappen daarin gezet. Er is een brievendokter, zoals genoemd in het stuk, die al naar meer dan 500 verschillende brieven kijkt. Daarnaast, zoals de heer Loopstra ook al aangaf, is er een actieplan met betrekking tot de toiletvoorzieningen en er zijn ook twee extra toilettenvoorzieningen gerealiseerd. Dat heeft u toch ook gelezen in de stukken?

00:30:45

De heer Koks: Jazeker, natuurlijk zijn er dingen gerealiseerd. Kijk, bijvoorbeeld dat de Werkgroep Toegankelijkheid steeds meer meekijkt, wilde ik ook nog zeggen, op allerlei ruimtelijke kwesties in de binnenstad bijvoorbeeld en hoe dat ingericht moet worden. Dat gebeurt absoluut veel meer, dan vroeger het geval was, dus wat dat betreft zijn er absoluut stappen voorwaarts gezet. Echter, van die hele actielijst is een deel niet uitgevoerd. Dat is mijn bruggetje naar het volgende, namelijk dat ook deze actielijst weer vele punten omvat die aangepakt moeten worden en niet alleen specifiek in de fysieke toegankelijkheid, maar op een heel breed terrein in de samenleving. Niet alleen voor mensen met een fysieke handicap, maar ook allerlei andere groepen, zelfs laaggeletterden komen erin voor. Dan vragen wij ons dus af, als je de vorige ronde al niet helemaal hebt kunnen realiseren, hoe gaat het college er dan voor zorgen, dat al die nieuwe plannen, al die nieuwe wensen, al die nieuwe ideeën, waar we ons voor een groot deel in kunnen vinden, de komende vier jaar wél gerealiseerd gaan worden? Bijvoorbeeld het achterblijven van die toiletvoorzieningen is een permanente bron van frustratie, onder andere voor de werkgroep. Dat moet je dus niet doen, als je geen realiseerbaar programma er op na kunt houden. Met de werkgroep pleiten wij dus voor een haalbaar actieplan. Tot slot, Voorzitter – want ik begin al te zien dat er reacties gaan ontstaan – willen wij ook het volgende even benadrukken: voor het participeren in de samenleving, ook voor mensen met een beperking, is een fatsoenlijk inkomen nodig. Onze jarenlange stelling is dat mensen met een beperking, handicap of langdurige ziekte fors extra kosten moeten maken voor het in stand houden van hun levensonderhoud. Duizend euro per jaar schat het Nibud in. Groningen zit op driehonderdzesentwintig euro per jaar in die tegemoetkoming. Wij vinden, dat er eens een keer een min of meer onafhankelijk onderzoek zou moeten komen naar wat is er nu aan extra kosten van levensonderhoud nodig, die onlosmakelijk verbonden zijn aan je fysieke gesteldheid? Laten we dat eens een keer objectief baseren om te kijken of die 360 euro, die al wat gestegen is, wel voldoende is voor deze mensen. Ik ben benieuwd wat het college daarvan vindt om de meerkostenregeling weer eens een keer te evalueren en tegelijkertijd een min of meer wetenschappelijke basis te leggen onder die tegemoetkoming. Dank u wel.

00:33:05

Voorzitter: Dank u wel. De heer Loopstra.

00:33:07

De heer Loopstra: Dank u, Voorzitter. Ja, de SP maakt zich zorgen over, er staan wel mooie dingen in, maar hoe zit dat dan de komende vier jaar en wordt het wel gerealiseerd? Nu, dan nodig ik u hierbij uit om deel te nemen aan de coalitieonderhandelingen in tegenstelling tot de vorige keer, waar u zelf direct al zei: we doen niet mee. Dat u uzelf beschikbaar stelt voor de collegeonderhandelingen en dat u daar inzet op middelen voor toegankelijkheid. Dat lijkt mij toch een mooie suggestie of niet?

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

00:33:38

Voorzitter: Een korte reactie graag.

00:33:40

De heer Koks: Een hele korte reactie. Uw weergave van hoe het de vorige keer is gegaan, die deel ik niet, maar laten we daar nu niet bij stil staan. Dat zij Marlieke de Jonge ook al, je moet niet terugkijken. Die uitnodiging nemen we natuurlijk absoluut aan. We zijn een uiterst constructieve partij met fatsoenlijke voorstellen om met name de sociale kant van onze samenleving te versterken, dus meneer Loopstra: dat gaan we doen.

00:34:03

Voorzitter: Ik dacht dat meneer Loopstra voor de woordvoering ging. Heeft u daar behoefte aan om daar het woord nu over te voeren? Gaat u gang, dan gaan we daarna naar de Partij voor de Dieren.

00:34:14

De heer Loopstra: Dank u, Voorzitter. Wij complimenteren het college met deze agenda. Vanaf 2015 – volgens mij is daar het CDA toen mee begonnen – praat de raad al met het college over de toegankelijkheid voor inwoners met een handicap. We hebben nu eindelijk een volwaardig overzicht van alle facetten die de toegankelijkheid betreffen. Wij zijn ook erg blij dat de Werkgroep Toegankelijk Groningen, de heer Koks refereerde er ook aan, nu steeds meekijkt en een officiële status heeft, want daar ontbrak het aan de afgelopen jaren. Dat is nu gebeurd en daar zijn wij erg blij mee. Alles wat daarin staat, want het is een vrij volledig overzicht over de toegankelijkheid van onze gemeente, heeft inderdaad – wat de heer Koks ook zei – te maken met geld. Dit is mooi, een goed overzicht, mooie uitgangspunten en ook mooie doelen. Alleen, daar zal inderdaad bij de volgende coalitieonderhandelingen toch aandacht aan worden besteed, want alles kost geld en er staan hele mooie dingen in.

00:35:24

Voorzitter: U heeft een vraag daarover van de heer Koks en ook van de heer Bolle.

00:35:28

De heer Koks: Over net één zin daarvoor. Met ons heeft u ook al jarenlang gepleit voor ondersteuning van die werkgroep toegankelijkheid. U hoorde net de inspreker, Marlieke de Jonge. Wat vindt u van die ondersteuning, zoals die nu al dan niet gerealiseerd is?

00:35:45

De heer Loopstra: Ik constateer dat die ondersteuning er geweest is op grond van de totstandkoming van de agenda en ik ga er van uit dat die ondersteuning blijft. In welke vorm zal ook in samenspraak met de werkgroep worden besproken, dus ik maak me daar niet zo druk om. Ik denk dat dat wel goed komt.

00:36:06

De heer Koks: Dan zullen we gezamenlijk even vragen aan de wethouder hoe die vork in de steel zit. Wat vindt u daarvan?

00:36:12

De heer Loopstra: Als u dat hierbij vraagt. De wethouder is er gelukkig bij en dan kunnen we haar wel even vragen hoe dat zit.

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

00:36:18

Voorzitter: Meneer Bolle.

00:36:19

De heer Bolle: Wat ik me afvroeg, Voorzitter, is waarom de Partij van de Arbeid de SP nodig heeft om voldoende geld voor dit terrein te regelen? Aan welke partij heeft het dan gelegen in deze huidige coalitie?

00:36:33

De heer Loopstra: Dat is op zichzelf een goede vraag, maar daar gaat het niet om. Het gaat erom dat toegankelijkheid ook iets te maken heeft met bewustwording. Toen uw voorganger Anna Kuik daarover begon en over het bedrag begon, was het voor een heleboel mensen in de raad: hé, waar hebben het nu over? Iedereen vond dat allemaal wel, maar wij waren daar als raad nooit echt mee bezig geweest. Dat heeft in de loop der jaren vorm gekregen en als je kijkt naar deze agenda, dan is dat een mooi 'tussensluitstuk' van waar we toen mee begonnen zijn. Ik denk, het kan alleen maar beter en het kan alleen maar meer en daar is geld voor nodig. Ik denk inderdaad dat, in een volgende ronde met een nieuwe raad, dat nog meer vorm moet kunnen krijgen.

00:37:20

Voorzitter: Kunt u tot een afronding van de woordvoering komen?

00:37:23

De heer Loopstra: Ik was net begonnen, Voorzitter.

00:37:26

Voorzitter: Ja, ik weet het. Ik heb ook nog een vraag van de heer Sijbolts voor u straks.

00:37:30

De heer Loopstra: Ik wilde nog wel even aanmerken, dat ik blij ben met het alternatief vervoer, het experiment, waar Marlieke erg enthousiast over is. Daar hebben we het namelijk ook steeds over gehad in de raad. Dat het stemt tot blijdschap van Toegankelijk Groningen en dat die voorfase goed verloopt, daar zijn we blij mee. Elk jaar lopen wij op de Dag van de Witte Stok alle zebrapaden te bewandelen en daar zagen we nooit verandering in komen. We zijn blij dat daar nu ook verandering in komt door een expertisebureau wat ingeschakeld wordt. Daar zijn we dus allemaal blij mee. Ja, vooralsnog is onze fractie blij hiermee.

00:38:17

Voorzitter: Meneer Sijbolts.

00:38:18

De heer Sijbolts: Dank u, Voorzitter. Nog een vraag aan de heer Loopstra. Ik hoor hem twee dingen zeggen en één ding niet. Ik hoor hem aan de ene kant zeggen: ja, als de SP in het college had gezeten, dan hadden we het misschien allemaal opgelost. Ik hoorde de heer Loopstra ook zeggen: het valt of staat met geld. Echter, volgens mij vergeet de heer Loopstra dan één ding. Als dit zo belangrijk is en de vorige gemeenteraad is er al mee begonnen om dit op de agenda te zetten, dan is het volgens mij op een gegeven moment ook zo, dat je dan misschien je prioriteiten anders moet gaan stellen, ook als college en coalitie. Is de heer Loopstra dat dan ook met mij eens?

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

00:38:47

De heer Loopstra: Nee, ik heb net aan de heer Bolle ook vrij beschouwend antwoord gegeven op de vragen hierover. Het gaat om bewustwording en het gaat over door de jaren heen. Ik denk dat het toegankelijkheidsbeleid van de gemeente steeds meer volwassen wordt en door die volwassenheid heeft het ook meer geld nodig, ook structureel en ik denk dat dat de komende jaren ook gestalte krijgt.

00:39:14

Voorzitter: Meneer Pechler.

00:39:15

De heer Pechler: Ja, dank, Voorzitter. Ik wil eigenlijk even beginnen met een woord van dank aan de Werkgroep Toegankelijk Groningen en al haar actieve leden. In de documenten voor vandaag stond weer eens duidelijk op een rijtje omschreven, wat ze allemaal wel niet onbezoldigd doen en dat is een flinke lijst. Gevraagd en ongevraagd voorzien ze ons van advies en houden ze niet alleen de raad, maar ook het college en de ambtenarij scherp op het vlak van toegankelijkheid, wat hard nodig is en blijft. Graag zou ik dan ook de wethouder vragen, de heer Koks noemde het net ook al, of die ondersteuning inderdaad structureel geregeld kan worden? Ook of de werkgroep nog structureler betrokken kan worden, waar het nu nog vaak de werkgroep zelf is die aan de bel moet trekken bij een project, of ze ook hun duit in het zakje kunnen doen. Verder zijn wij als Partij voor de Dieren blij met deze Agenda Toegankelijk Groningen die voor ons ligt. De afgelopen jaren is er merkbaar meer aandacht voor het onderwerp in de brede zin van het woord gekomen. Niet alleen in de fysieke leefomgeving, maar bijvoorbeeld ook bij Sport en Wonen. Bepaalde punten uit de agenda, zoals keuzevrijheid, zijn al gedeeltelijk verzilverd. Bijvoorbeeld met de nieuwe aanbesteding van hulpmiddelen, waarbij inwoners kunnen kiezen tussen twee bedrijven in plaats van overgeleverd te zijn aan de grillen van één aanbieder. We zijn ook positief over de brede aandacht die uitgaat naar bewustwording, de heer Loopstra noemde het ook al. Stoepen die onbegaanbaar zijn door verkeerd gestalde fietsen of bouwhekken, dat is vast geen kwade wil, maar gebeurt door mensen die er simpelweg niet bij nadenken, dat niet iedereen zich even ergens tussendoor kan wurmen. Of een ander actueel voorbeeld op het landelijke vlak, de nieuwe app die het noodnummer 112 eindelijk bruikbaar maakt voor mensen die zwaar stotteren of doof zijn. Dat had er natuurlijk jaren geleden al moeten zijn, maar is net pas geïntroduceerd. Weer zo een voorbeeld van je moet er gewoon even bij nadenken en dan is het allemaal zo moeilijk niet, om er rekening mee te houden. Ondertiteling bij video's, gebarentolken bij belangrijk nieuws, ringleiding in theaters, deuren die automatisch openen en drempelvrije gebouwen. Het is allemaal niet zo lastig, als er vanaf het begin af aan rekening mee wordt gehouden, maar het moet wel in je systeem zitten. Over digitale toegankelijkheid wordt gezegd: alle informatie die wij delen moet toegankelijk zijn voor iedereen, handicap of niet. Voorzitter, daar is nog wel echt werk aan de winkel. Mijn fractie ontvangt regelmatig mails van inwoners met een mobiliteitsbeperking die documenten willen inzien, maar die dat vervolgens alleen fysiek op het Harm Buitenplein kunnen doen of tegen betaling digitaal. Dat kan echt niet zo een hoge drempel opwerpen voor mensen met een beperking. Ik zie de wethouder vragend kijken, dus ik zal het even toelichten. Tot en met 100 pagina's is het volgens mij gratis. Als het meer dan 100 pagina's is, dan zijn die documenten blijkbaar nog niet gedigitaliseerd – of dan moet

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

er veel weggelakt worden, ik weet het niet – en dan kost het opeens tien cent per pagina. Nu ja, als je het hebt over zulke bestanden dan is dat een flink bedrag, zeker als je een beperking hebt of chronisch ziek bent, waardoor je meestal niet een al te breed inkomen hebt. In het stuk staat genoemd dat er voor de zomer per domein een actielijst met eventueel een tijdsplanning wordt opgesteld. Daar kijkt de Werkgroep Toegankelijk Groningen naar uit, maar wij ook. Voorzitter, daarbij laat ik het.

00:42:07

Voorzitter: Meneer Koks.

00:42:09

De heer Koks: Waar ik wel benieuwd naar ben, in uw verhaal geeft u met name voorbeelden, waar mensen met een fysieke beperking tegenaan lopen. Nu zitten er in dit actieplan niet alleen mensen met een fysieke beperking, maar het is ook een stuk breder. Zelfs laaggeletterdheid komt er in voor en mensen met een verstandelijke beperking, dus allerlei andere zaken waar mensen tegen aanlopen zitten daar ook in. Vindt u dat gunstig dat dat zo verbreed wordt in die zin? Of brengt dat juist met zich mee dat de realiseerbaarheid, met specifiek inzoomen op mensen met een fysieke beperking, daardoor lastiger wordt? Het wordt zo een hele grote brede -

00:42:53

De heer Pechler: Ja, dank voor deze vraag. Ik vind het een goed punt, dat het breder wordt getrokken, want toegankelijkheid is natuurlijk breder dan alleen fysieke handicaps. Ik denk inderdaad wel dat, juist doordat het nu zo breed is geworden, het echt vraagt om prioritering van wat gaan we eerst aanpakken en wat is het meest schrijnend. Misschien ook zelfs, waar hebben de meeste mensen last van op welke locaties en dat in het actieplan dat vastgesteld gaat worden.

00:43:18

Voorzitter: Wie mag ik dan het antwoord geven? Meneer Bolle.

00:43:25

De heer Bolle: Dank u wel, Voorzitter en eet u smakelijk. Meneer Ferwerda -- Oh, Pechler. Ja, ik haal even de Wesleys door elkaar. Ja, dank aan de sprekers, want daar wilde ik mee beginnen en vandaar waarschijnlijk die verspreking. Dank aan de sprekers en ik sluit me ook aan bij de complimenten voor deze agenda, die met name de heer Koks, maar ook de heer Loopstra en de heer Pechler hebben gemaakt. Echter, mijn droombeeld zou wel zijn dat we deze agenda op termijn helemaal niet meer nodig hebben. We hebben de agenda nu nodig, omdat het nog niet allemaal goed geregeld is, maar in feite moet je willen dat het normaal is in al je beleid, dat het toegankelijk is en dat je niet apart daar aandacht aan moet besteden. Het is nu wel van belang, dat we dat wel doen, omdat er nog heel veel dingen zijn die verbeterd zouden moeten worden en ook kunnen worden. Ja, wat ik dan een klein beetje mis is dat de successen, wat ik ook aan mevrouw De Jonge vroeg, niet altijd even goed zichtbaar zijn en niet altijd even goed gevierd worden. De successen van toegankelijkheid, dus de dingen die we wel bereiken, die zie ik niet altijd heel erg goed terug. Meneer Ferwerda deed dat wel eventjes en gaf een paar opsommingen. Alleen, dat is niet altijd duidelijk voor iedereen. In ieder geval voor mij niet en je kijkt snel naar de dingen die nog niet geregeld zijn. Dan zou ik me ook willen aansluiten bij die vraag van de heer Koks

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

over de ondersteuning van de werkgroep. Ik denk dat dat heel belangrijk is. Wat ik mij ook afvroeg is: ja, de werkgroep is blij met die ambassadeurs, wij hebben ooit gepleit voor een stadsergonoom om ook breder in de stad -- niet alleen een ambassadeur, maar ook iemand die er op inhoud verstand heeft van hoe je dat soort zaken aan zou kunnen pakken. Als er dan toch onderhandelingen voor een begroting van 2023 zijn, dan zou ik zeggen: kijk daar ook nog een keer naar, dan zou je een mooie combinatie kunnen maken met zo een ondersteuner en zo een stadsergonoom en wellicht ook daarnaast nog met die ambassadeurs, want waar het natuurlijk wel op aankomt is die uitvoeringsagenda. Daar kom ik dan bij de vragen die de heer Ferwerda heeft gesteld. Hij vroeg om een onderzoek naar hoeveel panden er nu toegankelijk zijn, welke panden je toegankelijk zou kunnen maken, wat je daar als gemeente aan kan doen, wat andere eigenaren daar aan zouden kunnen doen en of je dat in een verordening op zou kunnen nemen. Ja, daar staat of valt het denk ik wel mee, want als we die stappen niet gaan zetten, dan blijft het enkel een goed verhaal. Begrijp me niet verkeerd, alleen het is natuurlijk wel zo, als je in 2017 opschrijft er komt een toilet op de Grote Markt en het is 2022 en het is er nog niet. Ja, wanneer zou het er zijn, meneer Loopstra? Misschien op zijn vroegst 2024, als we geluk hebben? Dan gaat er dus best wel een lange tijd overheen en dan is het dus niet zo gek, denk ik, dat mensen daarom vragen.

00:46:46

Voorzitter: U raakt door de spreektijd heen, meneer Bolle. Zou u tot een afronding kunnen komen?

00:46:51

De heer Bolle: Dat wil ik, Voorzitter. Eigenlijk is de vraag, ook de vraag van de werkgroep, wanneer kunnen we die uitvoeringsagenda tegemoet zien en kan daarin dan ook dat onderzoek, waar de heer Ferwerda naar vraagt, in worden meegenomen?

00:47:05

Voorzitter: Dan hebben we het denk ik over publiek toegankelijke gebouwen specifiek?

00:47:10

De heer Bolle: Nee, juist niet. Nee, het gaat juist om de private gebouwen. Van de publiek toegankelijke gebouwen ga ik uit, dat het college dat inzicht heeft. Die zouden eigenlijk al toegankelijk moeten zijn, want die moeten sowieso voldoen. Het gaat om dingen als in de Herestraat en horecapanden. Dat iedereen, waar ik naar binnen kan, ook met een rolstoel naar binnen kan.

00:47:35

Voorzitter: Ja, helder. Ik drukte me niet goed uit. Dat is ook wat ik bedoelde; privé eigendom, maar wel publiek toegankelijk. Ja, helder. Dank u wel. Dan gaan we naar die kant van de zaal. Ik ga eerst naar de heer Van Hoorn en daarna naar mevrouw Moorlag.

00:47:50

De heer Van Hoorn: Ja, dank u wel, Voorzitter. Allereerst bedankt aan de sprekers. Toegankelijkheid is dé voorwaarde om mee te kunnen doen in onze gemeente. Het beslaat ook, zoals net aangegeven door de heer Koks, zo veel meer terreinen dan alleen het fysieke domein. Het gaat over mentaal mee kunnen doen en sociale veiligheid daarin, zoals hier voor het eerst ook nadrukkelijk aandacht voor is. Het gaat ook over de manier, waarop wij

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

communiceren met onze inwoners en dat dit ook voor iedereen toegankelijk is, want dat leidt er tenslotte toe dat iedereen mee kán doen. Mijn fractie en ik zijn dus ook blij en trots om te wonen in een gemeente, waar dit de aandacht krijgt die het verdient en waar we ook raadsbreed hier continu mee bezig zijn, want dit is ook de manier hoe je uiteindelijk tot die grotere bewustwording komt. Dat gezegd hebbende, zijn we bovenal erg dankbaar voor de Werkgroep Toegankelijk die het samen met ons mogelijk maakt om dit op deze wijze te kunnen doen. Voorzitter, allereerst mijn complimenten voor het woord 'brievendokter', maar vooral ook voor wat er achter zit. Het duidelijk communiceren en de samenwerking werd direct duidelijk, want dit zijn inderdaad zaken, waar we goede stappen hebben gezet met de eerste 500 brieven. Het is echter wel iets wat onze continue aandacht verdient. Kijk, ook de successen vieren, wellicht is dat soms onbekend, maar er zijn natuurlijk voldoende andere mooie voorbeelden: de beweegcoach, inclusief sporten, de leidraad openbare ruimte, De Waaier, de ambassadeurs en het kernteam. Ze zijn er wel en dat vind ik ook iets, waar wij nadrukkelijk trots op mogen zijn als gemeente. Dat gezegd hebbende, er zijn bij deze agenda ook uitvoeringsplannen aangekondigd per domein, wat denk ik ook een goede stap in de juiste richting is. Die komen voor de zomer 2022 en daar kijkt mijn fractie dan ook erg naar uit, want mooie plannen vragen om een sterke uitvoering. Ik zou ook geen 'GroenLinkser' zijn, als ik dat wat mooi is, niet liever nog iets mooier of nog iets sneller zou zien, dus aansluitend ook bij de inspreker en ook bij de heer Koks nog over de ondersteuner. Er zijn allerlei omstandigheden geweest, waardoor daar wat ingewikkeldheden in hebben gezeten en er nu een tijdelijke ondersteuner is. Het zou de Werkgroep Toegankelijk Groningen en onze eigen toegankelijkheidsagenda een stuk makkelijker maken, als zij vaste ondersteuning hebben met vaste uren, ook om hun werk te kunnen doen en het werk van het kernteam. Graag een visie daarop van de wethouder. Nogmaals, de eerste stappen zijn gezet en daar ben ik blij mee. We wachten met smart op de uitvoeringsagenda. Nog heel kort als ik nog tijd heb, Voorzitter, met betrekking tot de inspreker de heer Ferwerda. Ik kan me daar wel bij aansluiten, want dat is inderdaad een tikkeltje ingewikkeld, omdat je dan zit bij de private sector. Allereerst, als het om nieuwbouw gaat, wat mogelijk is binnen het bouwbesluit en het vergunningenbeleid en tegelijkertijd zit je ook nog met panden die al dan niet vallen onder het rijksmonumentenbeleid, wat ook weer bepaalde dingen moeilijker maakt. Dat is zeker wel iets wat onze aandacht verdient, wat daar wel de mogelijkheden in zijn, want dan pas kun je echt over toegankelijk spreken. Tot zover, Voorzitter.

00:50:54

Voorzitter: U heeft nog twee vragen, als ik het goed zie. Dat kan nog even kort. De heer Koks.

00:51:00

De heer Koks: Ja, over de Ferwerda-lijst zal ik het maar even zo noemen, dat wordt ingevuld als horecavoorzieningen. Bent u met mij eens dat het dan ook gaat om winkels, onderwijsvoorzieningen, het FC Groningen stadion? Noem het allemaal maar op, allerlei publiekstoegankelijke zaken die onder de loep zouden moeten worden genomen? Dat dat in dit actieplan een beetje ontbreekt en dat het met name gemeentelijke voorzieningen zijn?

00:51:29

De heer Van Hoorn: Tweeledig, want ik wilde bijna zeggen, ik ben het helemaal met u eens, maar toen fietste u die tweede bepaling erin. Nee, ik ben het niet met u eens dat het onder de radar is gebleven, maar ik ben het wel met u eens dat het in alle gebouwen een

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

vanzelfsprekendheid zou moeten zijn, zoals ook geschetst door de heer Bolle. Bij de nieuwe panden wordt dit natuurlijk ook meegenomen. Alleen bij de panden die er reeds zijn, moeten we daar ook naar kijken, omdat dat een noodzakelijkheid is voor toegankelijkheid, dus dat ben ik wel met u eens.

00:51:56

Voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar mevrouw Moorlag voor de woordvoering.

00:52:01

Mevrouw Moorlag: Ja, dank u wel, Voorzitter,. Ja, het is natuurlijk ontzettend mooi en belangrijk dat er de afgelopen jaren zo veel aandacht is gekomen voor toegankelijkheid in onze gemeente. Zoals het stuk ook al vermeld, is dat van belang binnen alle beleidsterreinen aangezien het van toegankelijkheid van een gebouw of stoep tot beschikbaarheid van informatie, op bijvoorbeeld het internet, gaat. De agenda die voor ons ligt, laat zien dat op al die beleidsgebieden inmiddels bewustwording hiervan ontstaan is, maar dat er echt nog heel veel stappen te zetten zijn. De ChristenUnie is erg blij met al deze concrete stappen die voorgesteld worden en wil dit ook van harte blijven aanmoedigen. Wel zien we daarbij ook graag, dat de doelen in dit stuk in de aankomende jaren nog verder geconcretiseerd worden, zoals ook al eerder genoemd is. Er worden nu hele concrete actiepunten benoemd, maar ook actiepunten zoals de galm in gebouwen die mogelijk meegenomen kan worden en dat er iets gedaan gaat worden om het vinden van een aangepaste woning voor bewoners met een handicap te vergemakkelijken. Nu ja, ik had hier ook opgeschreven, op het hbo ben ik helemaal platgegooid met het formuleren van smart-doelen en ik zie in dit stuk daar ook wel de meerwaarde van inderdaad. Wellicht dat het wat doelgerichter maken van een aantal doelen in dit stuk in de toekomst het toegankelijk maken van onze gemeente nog een heel veel grotere impuls kan geven. De heer Bolle benoemde het net ook al, het uitvoeringsprogramma dat er gaat komen, dat zien wij ook heel graag snel verschijnen. Over het algemeen gezien zijn we echt wel ontzettend blij, ook met de eerste stappen die nu genomen worden, want het is natuurlijk belangrijk dat de informatie, producten, voorzieningen, openbare ruimte en gebouwen in onze gemeente toegankelijk zijn voor iedereen en deze agenda is een mooie eerste stap in die richting. Ja, dan verder de Werkgroep Toegankelijkheid. Dat is al meerdere malen benoemd. Ontzettend fijn dat die nu meer als gesprekspartner en adviesorgaan functioneren. We zijn ook heel erg benieuwd naar de reactie van het college op de vragen over de ondersteuning daarvan. Dank u wel, Voorzitter.

00:54:10

Voorzitter: Een vraag van de heer Koks.

00:54:13

De heer Koks: Waar ik wel benieuwd naar ben en die vraag ga ik zometeen ook aan mevrouw Jacobs stellen, want er zijn bepaalde delen van deze wereld, waar ik geen verstand van heb. Eentje daarvan is bijvoorbeeld de kerkelijke gebouwen. Heeft u een idee, in de veronderstelling dat u daar wat meer zicht op heeft, hoe het zit met de toegankelijkheid in die sector van de samenleving? Straks ga ik vragen over horeca en zakelijke dingen enzovoort.

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

00:54:40

Mevrouw Moorlag: Ja, bedankt, Voorzitter. Nu, ik kan u zeggen dat ik ook wel in de horeca kom, maar in kerken kom ik inderdaad ook. Voor zover ik weet, is daar ook heel veel bewustwording van toegankelijkheid en is men daar heel veel mee bezig, want het is ook belangrijk dat iedereen daar zijn plekje heeft en kan komen.

00:55:01

Voorzitter: Dan stel ik voor, dat we naar mevrouw Jacobs gaan voor de woordvoering. Ik zag mevrouw Van Doesen ook al zwaaien, dus zij krijgt hierna het woord.

00:55:08

Mevrouw Jacobs: Dank u wel, Voorzitter. Ik zal maar niet direct beginnen met de vraag die nog niet gesteld is, maar die wordt gesteld. Het stuk wat wij bespreken heet Agenda Toegankelijk Groningen 2022-2025, dus ik was op zoek naar de agenda en naar de data wanneer we de doelen gingen bereiken en die mistte ik. Wel zag mijn fractie een heel leuk plan, waarbij we inderdaad de meeste punten die in de handen van het gemeentebestuur liggen, bespreken en waarbij we daar ook onze doelen neerzetten. Iedereen doet mee in Groningen, dat is wat mij betreft het allerbelangrijkste. Voor iedereen, dus ook voor mensen die op een manier beperkt zijn, hetzij in geletterdheid hetzij in fysieke zin, maar wij zijn wel teleurgesteld in het ontbreken van daadwerkelijk de plannen. Wanneer? Moet ik nu hieruit lezen dat in 2025 alles gereed is? Ja, het is een agenda tot en met 2025, dus dan -- ik zie de wethouder wat moeilijk kijken, maar dat is wat ons betreft in deze drie jaar -- Als we hier aan werken, vinden wij het een mooi plan, maar wij missen echt de concreetheid in doelen en in plannen, maar toch ook de concreetheid in geld. Gratis geld bestaat niet en wij vinden het jammer dat dat ontbreekt. Voor de rest zijn er al een hele hoop punten genoemd door andere partijen, waar ik inderdaad ook graag bij zou willen aansluiten. Ook de oproep om te kijken naar private panden, hoe het daarmee gesteld is en wat we daarin kunnen verbeteren en hoe dat gestimuleerd kan worden, zou mijn fractie graag willen ondersteunen.

00:56:52

Voorzitter: Eerst de heer Sijbolts met een vraag aan mevrouw Jacobs.

00:56:57

De heer Sijbolts: Ja, ik doe het toch maar niet, Voorzitter, want het ging over het vorige college en dat werd te flauw.

00:57:01

Voorzitter: Oké, dank daarvoor. Meneer Koks, de vraag heeft u al gesteld, zullen we rechtstreeks naar het antwoord gaan?

00:57:07

De heer Koks: Ja, even kort samengevat: of mevrouw Jacobs, die wat meer in particuliere kringen vertoeft, zicht heeft of ondernemers staan te juichen om hun panden toegankelijker te maken?

00:57:21

Mevrouw Jacobs: Als raadslid en rijksambtenaar kom ik toch vrij veel in overheids panden kan ik meneer Koks vertellen en de laatste tijd ben ik vrij weinig in private panden geweest en dat heeft een pandemische oorzaak. Los daarvan, ik denk dat iedereen dat in de basis wel wil, want niemand zou mensen willen uitsluiten. Het is wel de vraag, wat heb je ervoor nodig

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

en welke middelen heb je om dat te doen? Ik zou me goed kunnen voorstellen dat het voor bijvoorbeeld voor het 'kelderetablissement' -- Ik ben even de naam kwijt. Ik zou zeggen De Blauwe Engel, maar die heet allang niet meer zo. Het is natuurlijk heel ingewikkeld qua ligging om dat rolstoeltoegankelijk te maken. Er zijn natuurlijk een hele hoop panden die ook rolstoeltoegankelijk zijn en er zijn, denk ik, ook panden die met een kleine ingreep toegankelijk te maken zijn. Volgens mij, als wij dat als gemeente zouden willen stimuleren, zouden we daar ook goed het gesprek kunnen aangaan met bijvoorbeeld de Groningen City Club, wat die voor bijdrage willen doen. Ik zou me niet kunnen voorstellen, dat er een private ondernemer is die zegt: iedereen doet mee, maar niet in mijn zaak. Dat denk ik niet.

00:58:32

Voorzitter: Dan was dit het blokje marktconsultatie, meneer Koks. Is dat voldoende voor u?

00:58:35

De heer Koks: Een piepklein aanvullinkje. Ik begrijp uw verhaal.

00:58:37

Mevrouw Jacobs: Over de kerk kan ik ook nog wel wat zeggen.

00:58:39

De heer Koks: Daar heb ik al een betrouwbaar antwoord op gekregen.

00:58:41

Voorzitter: Ik kijk ook met één oog op de klok uiteraard, dus houdt het kort.

00:58:44

De heer Koks: Nog eventjes een klein aanvullinkje. Ik kan me voorstellen, als ze ingrijpende bouwtechnische toestanden moeten plegen, dat het lastig is. Maar bijvoorbeeld openbare toiletten is een belangrijk knelpunt. Horecagelegenheden bezitten toiletten. Om die beschikbaar te stellen voor mensen met een fysieke beperking om daar gebruik van te maken, zonder dat daar consumptieverplichtingen tegenover staan, bijvoorbeeld?

00:59:07

Mevrouw Jacobs: Dat kan ik me goed voorstellen. Nu zijn er inderdaad een aantal, waarbij dát zelfs niet eens goed toegankelijk is en dat is natuurlijk ook al een punt. Ik kan me heel goed voorstellen dat we daar winst kunnen halen en volgens mij is het heel goed om daar het gesprek over aan te gaan. Ik kan me heel goed voorstellen dat particuliere ondernemers daar niet afwijzend tegenover staan.

00:59:25

Voorzitter: Meneer Bolle tot slot.

00:59:26

De heer Bolle: Ja, Voorzitter, maar de VVD is het toch wel met het CDA eens, dat het op zich niet echt relevant is of ondernemers het wel of niet zouden willen, maar dat het in het VN-verdrag staat, wat we hebben geratificeerd en dat het in principe gewoon uitgevoerd zou moeten worden? Met alle redelijkheid, als het rijksmonumenten zijn en het gaat allemaal niet, maar de grote bups moet zich daar toch gewoon aan houden?

00:59:46

Mevrouw Jacobs: Nee, dat weet ik ook. Zeker. Volgens mij is dat ook het idee. Echter, niet

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

alles is even makkelijk en even snel te realiseren en dat was meer wat ik duidelijk wilde maken.

00:59:56

Voorzitter: Dan gaan we naar mevrouw Van Doesen voor de woordvoering.

01:00:00

Mevrouw Van Doesen: Ja, dank u wel, Voorzitter. Ik zal het kort houden. Heel fijn dat deze nota nu hier ligt. Het had veel tegenslagen, maar nu ligt er ook een heel mooi stuk, waar ik met veel respect kijk naar de inbreng van de Werkgroep Toegankelijk Groningen, want ik vind wel dat zij heel veel werk hebben gedaan. Er is een goede stap gezet door deze werkgroep ook officieel te maken en ambassadeurs aan te stellen. Dat is een belangrijke ontwikkeling, denk ik, die dit toegankelijkheidsbeleid toch wel veel steviger in de organisatie inbedt. Dan is het ook goed om te zien dat het een breed spectrum bestrijkt van de onderdelen van de gemeente. Eigenlijk kun je zeggen, dat alles wat te maken heeft met 'meedoen' ook hier in voorkomt. Daarom is het des te belangrijker, dat we een uitvoeringsnota krijgen en dan kan dat een uitvoeringsnota en een uitvoeringsprogramma voor een aantal jaren zijn, maar dan zal er wel jaarlijks een terugkoppeling moeten zijn. Dat heb ik namelijk in de afgelopen jaren ook gemist, een terugkoppeling van wat hebben we gedaan, wat was het resultaat en waar moeten we bijsturen. Als die verbinding gemaakt kan worden tussen de uitvoeringsagenda en een jaarlijkse terugkoppeling, dan denk ik dat we er wat sterker in staan. Tot slot wil ik me aansluiten bij de verzoeken van de Werkgroep Toegankelijk Groningen over de contactambtenaar, de ondersteuning. Ik denk dat zij zonder niet zo heel erg goed kunnen functioneren. We zullen ook, naast alle communicatie die wordt ingezet op inwoners en op de doelgroepen om te communiceren wat we doen en handelingsverlegenheid te voorkomen, moeten inzetten op het beter betrekken van de Wmo-medewerkers bij onze doelstellingen van dit plan. Ik merk nog wel eens, dat de Wmo toch wel heel erg financieel gestuurd is en lang niet altijd mee kan denken met mensen die een voorziening nodig hebben, vooral ook jonge mensen. Bijvoorbeeld, ik had laatst iemand die u een spierziekte heeft en die wilde heel graag een elektrische fiets hebben om naar zijn werk aan de andere kant van de stad te gaan, maar die moest dan maar met de bus gaan. Dan denk ik, ja dat is dan wel een hele kleine oplossing voor een probleem, wat je met klein gebaar veel groter zou kunnen maken. Ik denk dat communicatie met andere onderdelen van het beleid, niet zozeer binnen ons, maar bij de WIJ-teams ook heel belangrijk zou zijn. Dank u wel.

01:02:59

Voorzitter: Dank u wel voor uw bijdrage. Dan heb ik nog meneer Onnes en meneer Sijbolts die een woordvoering zouden kunnen doen. Meneer Onnes, gaat uw gang.

01:03:08

De heer Onnes: Even kijken, de microfoon doet het zo te horen. Ja?

01:03:12

Voorzitter: Ja, wij horen u en zien u.

01:03:13

De heer Onnes: Dank u wel. Voorzitter, kort. De Agenda Toegankelijk Groningen 2022-2025 sluit aan bij het VN-verdrag, zoals we weten, voor mensen met een beperking. Het is een

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

goede zaak, dat de gemeente dit voortvarend aanpakt en daarmee aan de slag gaat. Bij een eerdere bijeenkomst op 28 april vorig jaar heeft de PVV ook al naar voren gebracht, onder andere, dat burgerparticipatie bij ons hoog in het vaandel staat. Daarom mag het gemeentebestuur, wat ons betreft, blij zijn met de Werkgroep Toegankelijk Groningen en met haar deskundigheid en ervaringsdeskundigheid. Haar positie is geformaliseerd en het is nu een gesprekspartner en een adviesorgaan geworden en dat is geweldig. Dit kan de beleidsontwikkeling alleen maar verbeteren en ik neem aan dat men bij de Werkgroep Toegankelijk Groningen daar ook blij mee is. Dat hebben we zojuist ook inderdaad wel kunnen horen. Ik zou in dit verband ook direct even me willen aansluiten bij de vraag met betrekking tot ambtelijke ondersteuning van de werkgroep. Wordt dat geregeld op structurele wijze en op wat ze manier denkt het gemeentebestuur, het college, dat te doen? We zijn ook blij – we blijven blij – te vernemen dat er inmiddels een kernteam is, met beleidsambtenaren van de verschillende directies. Zo kan in het komende half jaar aan de hand van deze agenda per domein gewerkt worden aan concrete plannen. Dat is wat we nodig hebben, concrete plannen en concrete daden. Dat is ook het geluid wat we van de Werkgroep Toegankelijk Groningen horen en ook van mijn collega-commissieleden hier. Ik heb nog drie vragen in dit verband aan de wethouder. Eén, de fractie van de PVV en de Stadspartij hebben op 9 september 2020 een unaniem aangenomen motie ingediend, aangaande de toegankelijkheid voor mensen met een beperking, de motie 'Obstakelvrij Groningen'. In dit verband is het van belang te vragen, wat de status van deze motie is? Heeft dit bijvoorbeeld geleid tot passende oplossingen tijdens werkzaamheden en tot een betere bekendmaking van obstakels, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website? Wordt dit ook meegenomen in de uitwerking van de agenda per domein de komende tijd? Vraag twee. Het is goed dat jaarlijkse de voortgang wordt besproken. Dat hebben we net ook gehoord onder andere van mevrouw Van Doesen. Dit gebeurt, zoals ik begrepen heb met de kernteamleden, de Werkgroep Toegankelijk Groningen en de wethouder. Onze vraag aan de wethouder is: moet deze voortgang niet ook met de raad besproken worden? Zo kan de raad zijn concrete controlerende functie goed uitoefenen, lijkt ons. Dan nog tot slot een derde vraag. In het stuk lezen we ook dat men een elfde thema wil gaan uitwerken, de sociale veiligheid. Mensen met een handicap kunnen kwetsbaar zijn en daar moet aandacht voor zijn, lezen we. Tot zover is het ook goed te begrijpen. Dan komt de vraag. We lezen dat u wil kijken, waar een samenwerking gemaakt kan worden met de diversiteitsagenda. Dit zou dan ook gaan over mensen uit de LHBTIQ-gemeenschap en over mensen met een allochtone achtergrond. Dit begrijpen wij niet helemaal, vanuit de PVV-fractie. De diversiteitsagenda is toch niet bedoeld voor toegankelijkheid voor mensen met een beperking? Die is daar toch niet voor gemaakt, lijkt ons. Onze vraag is, hebben mensen uit de LHBTIQ-gemeenschap en mensen met een allochtone achtergrond per definitie een beperking? We horen graag de visie van de wethouder op dit punt. Dank u wel, Voorzitter.

01:06:54

Voorzitter: Dank u wel voor deze bijdrage. Dan de laatste woordvoering, denk ik. Heeft u behoefte aan een woordvoering, meneer Sijbolts? Gaat uw gang.

01:06:59

De heer Sijbolts: Ja, dank u wel.

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

01:07:03

Voorzitter: Ja, meneer Van Hoorn, ik kan u niet verstaan zonder microfoon.

01:07:07

De heer Van Hoorn: Ik wilde graag nog interrumpen, maar u zag mij niet.

01:07:10

Voorzitter: Ja, dat klopt, ik zag u niet, maar gaat u gang. We lopen een klein beetje uit de tijd, dus als het kort gehouden kan worden, heel graag.

01:07:15

De heer Van Hoorn: Ik ga zeker mijn best doen. Met betrekking tot de motie obstakelvrij: heeft de collega, net als ik, gezien dat dit is toegelicht op pagina 23, hoe de uitvoering van deze motie tot stand is gekomen? Met betrekking tot de diversiteitsagenda is het denk ik goed om te weten dat mensen met een beperking natuurlijk onderdeel vormen van de diversiteit, waar wij zo trots op zijn. Dat het juist in het verlengde ligt van een leefbare stad en leefbare gemeente voor iedereen en dat toegankelijkheid juist een belangrijke voorwaarde en onderdeel is van een leefbare gemeente. Ik neem aan dat de collega dat ook met mij eens is?

01:07:54

De heer Onnes: Zeker, ik had in dit verband ook met name om de reactie van de wethouder gevraagd hierover, maar in ieder geval dank voor uw reactie.

01:08:05

Voorzitter: Dan nu meneer Sijbolts.

01:08:07

De heer Sijbolts: Ja, dank u wel, Voorzitter. De Agenda Toegankelijk Groningen stipt alle onderwerpen en domeinen aan, waar wij als gemeente mee te maken hebben. Dat is in aanleg natuurlijk heel erg goed, dus daarvoor complimenten. Er is echter wel wat onvrede bij de Werkgroep Toegankelijk Groningen over het proces naar de totstandkoming van deze agenda. Dat is natuurlijk jammer, want iedereen hier geeft wel duidelijk aan, veel waarde te hechten aan deze werkgroep. Deze opmerking is dan niet per se richting deze wethouder, maar in gemeente-brede zin lijkt het er wel op dat het nogal lastig is voor de gemeente om met verschillende belangenorganisaties samen beleid te maken. De Stadspartij en 100% Groningen zullen dat punt tijdens de college-onderhandelingen hoog op de agenda zetten. Toegankelijkheid zetten wij in algemene zin op één. Wij ondersteunen wel de oproep van de WTG om meer inhoudelijke ondersteuning te kunnen krijgen en daar ook budget voor te krijgen. Ik heb ook begrepen van hen dat zij ook behoefte hebben aan een fysieke ruimte, waarin zij kunnen vergaderen. Dat is een technische vraag, dus die zal ik op een andere manier nog wel een keer gaan stellen. Daadkracht is wel nodig, wanneer we toegankelijkheid echt op één willen zetten en dat betekent wat ons betreft wel een verankering in het beleid. De agenda is breed, maar in dat opzicht voor ons niet concreet genoeg. Wij dienden hier op 24 juni 2020 met de SP een motie in, de wethouder heeft een aantal toezeggingen gedaan, waarop waar wij die motie weer hebben ingetrokken. Ik vind dat die motie, maar dat moet ik met de heer Koks na de vergadering nog maar eens overleggen, en ook nog eventjes de beantwoording van de wethouder afwachten -- maar die motie ging er ove, dat het gemeentelijk beleid zou moeten zijn om toegankelijkheid van de

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

samenleving voortaan als paragraaf op te nemen in relevante beleidsnotities. Ik heb beleidsnotities die de afgelopen weken in de raad voorbij zijn gekomen eens gescand op toegankelijkheid, maar daar komt het nog niet prominent in voor. Dat kan ook komen, omdat deze agenda pas vandaag op de agenda staat. Echter voor deze agenda moet nog een uitvoeringsprogramma komen. We weten niet hoelang dat gaat duren. In de tussentijd worden er nog wel allerlei raadsvoorstellen gedaan aan de raad en wij vragen ons af of dat dan voldoende urgent op de agenda staat? Een bewustwordingscampagne binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook met horeca en winkeliers is heel erg belangrijk, maar of dat nu echt voldoende is om dit echt standaard op de agenda te zetten, dat denken wij van niet. De motie van de PVV, die net is genoemd, hebben wij mede-ingediend met de PVV in 2020 over een obstakelvrij Groningen. Ja, meneer Van Hoorn, die staat inderdaad in het stuk op pagina 24: afstemmen communicatie herstelwerkzaamheden Werkgroep Toegankelijk Groningen. Echter, toen ik hier naartoe liep, via de Peperstraat, zag ik allerlei werkzaamheden met allerlei klinkers die uit de straat zijn getrokken. Dat is niet netjes teruggelegd. Het ligt schots en scheef. Ik ben af en toe ook wat moeilijker ter been en dat loopt niet prettig. De heer Loopstra heeft het afgelopen jaar ook een punt gemaakt, terecht, van de werkzaamheden van KPN, geloof ik, in de stad. Dat wordt niet goed teruggelegd, dus de constatering is volgens mij dat het college dit of nog niet voldoende zelf op de agenda heeft weten te zetten of nog niet bij de nutsbedrijven die in onze openbare ruimte werken. Daar kunnen we niet mee wachten totdat de uitvoeringsagenda voorligt. Volgens mij wil de voorzitter dat ik stop. Wat ik ook nog wel een belangrijk punt vind -

01:12:02

Voorzitter: U weet dat ik het wil, maar u gaat wel door.

01:12:06

De heer Sijbolts: Ja, dat lukte laatst bij de heer Bolle namelijk wel. Bij u niet, geloof ik. Nog één kort punt. Als we kijken naar bijvoorbeeld mobiliteit, we zien vaak busverbindingen uit de wijken en dorpen verdwijnen. Dat is wel iets wat ook te maken heeft met mobiliteit. Wij maken ons daar zorgen over, want daar moet je ook gemeente-breed naar kijken, wanneer je beleid maakt. Dan moet dit ook bovenaan de agenda staan. Ja, dan moet ik stoppen met de vraag: wordt er ook gesproken met de ANBO?

01:12:37

Voorzitter: Met de ANBO? Ja. Dank. Dan gaan wij naar het college voor de beantwoording van uw vragen.

01:12:47

Mevrouw Chakor: Dank, Voorzitter. Dank ook aan de insprekers die hebben ingesproken. Dank ook voor het in het algemeen, denk ik, ontzettend positief zijn en zelfs een blij, blij, blij verhaal hoorde ik ook voorbijkomen. Ik ben het helemaal eens met het droombeeld, dat vond ik een hele mooie, dat de heer Bolle aangaf. Dat we toe zouden moeten gaan naar een inclusief toegankelijke ruimte, waar je inderdaad van nul tot 100 je vrij en onafhankelijk zou kunnen bewegen. Als dat het droombeeld is, dan is dat waar we met elkaar naartoe moeten werken. Dit college heeft ook met betrekking tot de herziening van de openbare ruimte al stappen gezet. Ik hoorde inderdaad ook zorgen die genoemd werden natuurlijk ook met betrekking tot de positie van de werkgroep, maar ik wil wel beginnen om te zeggen, dat een aantal zaken -- We hebben wat problemen gehad, dat mensen vertrokken zijn of een andere

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

baan hebben gekregen, noem maar op, maar dat wil niet zeggen dat we zijn gestopt met het werken aan een toegankelijke gemeente. Zoals Marlieke ook aangaf, toegankelijkheid is geen apart thema, maar het is ontzettend verweven met alles wat wij doen, dus echt op alle beleidsterreinen. Dat maakt het soms ook wel complex. Of soms, nee dat maakt het gewoon wel complex. Daarom hebben wij ook deze agenda ook gemaakt binnen die thema's en ook benoemd wat nu die hoofdlijnen zijn. We hebben daarnaast ook, omdat we niet wilden dat het abstract bleef en het juist concreet wilde maken, dus de uitwerking gemaakt van activiteiten en die uitwerking vindt natuurlijk ook plaats per domein. Er was een vraag, wanneer gaat het dan gebeuren de uitvoeringsagenda? Dat zal inderdaad voor komende zomer zijn en ik ben het met u eens dat we inderdaad ook jaarlijks moeten gaan spreken over de voortgang hierin met de Werkgroep Toegankelijkheid, met u als raad, maar we hebben ook geborgd dat de verantwoordelijk portefeuillehouder daar ook bij betrokken is.

01:14:54

Voorzitter: Meneer Koks heeft een idee over hoe dat zou kunnen, die jaarlijkse bespreking, denk ik.

01:14:58

De heer Koks: Dat lijkt me hier prima in het nieuwe stadhuis. Kijk, even wat ik me moet voorstellen bij die uitvoeringsagenda. Ik neem aan, dat er een soort planning komt, met al die items die erin staan. Zitten daar ook kostenramingen en dekkingsvoorstellen bij, om die vervolgens voor elkaar te kunnen krijgen? Zoals, geloof ik, de heer Bolle zei, allerlei voornemens zijn leuk, maar als er geen geld voor is, dan schiet je er nog niet zoveel mee op.

01:15:23

Mevrouw Chakor: Het lijkt alsof, wat we hier doen allemaal nieuw is. Nee, we hebben natuurlijk onze bestaande uitvoeringsprogramma's en daar sluiten we op aan. We moeten zorgen dat we juist aan de voorkant – niet aan de achterkant – toegankelijkheid gaan borgen en daar zitten ook de kostenramingen, maar daar kom ik zometeen ook wel op terug. Het proces, waar we mee bezig zijn, is natuurlijk nooit af, want er werd inderdaad gezegd: wanneer zijn we dan klaar met elkaar? Nu, ik kan nu al voorspellen dat we volgens mij nooit klaar met elkaar zullen zijn, maar we zetten elke keer stappen. Dan nog moeten we gaan kijken, hebben we de juiste stappen gezet, zijn er weer nieuwe ontwikkelingen, moeten we dat gaan aanpassen, dus het blijft constant aanpassen en het is een fluïde geheel. Ik ben het helemaal met u eens dat het belangrijk is dat we niet alleen maar concrete activiteiten benoemen, maar dat we ook onze toegankelijkheid gaan inbedden en borgen bij de ontwikkeling van het beleid. Er werd al gezegd, bewustwording. Zeker, bewustwording is ontzettend belangrijk. Dat geldt voor ons intern, maar dat geldt ook zeker naar buiten toe. Wat we hebben gedaan, is geprobeerd de structurele inbedding van toegankelijkheid steeds meer als thema te nemen aan de voorkant van ontwikkelingen. Dat ziet u niet, maar in onze collegevoorstellen zit bijvoorbeeld nu een pagina, als het goed is. Ja, krijg ik geknikt, dus dat hebben wij opgenomen en dat dwingt je ook om erover na te denken. Praktisch gezien, als je kijkt naar de uitvoering bijvoorbeeld van projecten en er werd net al een hele batterij aan verhalen genoemd wat er goed gaat, een project als de Grote Markt, maar ook de leidraad openbare ruimte, mobiliteitsvisie en woonzorgvisie. Dat zijn allemaal visies, waar wij toegankelijkheid echt borgen en ook kunnen laten zien hoe we daarmee om gaan. U noemde het niet voor niets, de rol van de werkgroep. Daar zijn wij natuurlijk als college

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

ontzettend blij mee en dat is ook de reden dat wij die rol ook graag wilden borgen, dus echt de positie formaliseren. We hebben afgelopen jaar in de zomer een samenwerkingsovereenkomst getekend, budgetpagina's. U noemde het net een technische vraag, maar ik vind dat niet. Het is wel een technische vraag, maar ik vind wel van wezenlijk belang dat je zorgt dat de werkgroep ook een plek heeft, waar ze inderdaad ook aan het werk kunnen zijn. We hebben ook ruimte gevonden. Dat is volgens mij hier aan de Radesingel en straks zal dat natuurlijk ook richting het nieuwe stadhuis gaan. Het kernteam vanuit de ambtenaren, dat is natuurlijk ook niet niets, wat we hebben gedaan. We hebben gezorgd, dat we een rondetafel creëren, waarin we inderdaad het gesprek voeren over toegankelijkheid en iedereen denkt daar in mee. Dat is vanuit het fysieke domein, maar ook het betrekken van het sociale domein en alle input hebben we ook mee genomen. Het blijft dus een proces. Er werd volgens mij net al gezegd iets over veiligheid en waarom is dat elfde thema erin gefietst, want het VN-verdrag gaat uit van tien thema's. Dat thema veiligheid is juist door de Werkgroep Toegankelijkheid aangegeven. Zij hebben gezegd, dit vinden wij belangrijk. We hebben ze zo nauw betrokken dat ze bijna penvoerder zijn, met wat er geschreven is, maar ook over de visie. Er is ook een vraag gesteld: waarom doe je dat nu samen met de diversiteitsagenda? We willen integraliteit en ik kan u vertellen dat als we kijken naar kwetsbare groepen, dat juist veiligheid in het geding komt. Mensen die gediscrimineerd worden of niet meekomen kunnen komen op de arbeidsmarkt, hebben één ding gemeen: het zijn vaak mensen met een beperking, mensen met een kleurtje en dat zijn mensen uit de LHBTI-gemeenschap, dus we kunnen ook met elkaar leren en zorgen dat we dit ook goed gaan oppakken. Daar wilde ik eventjes op reageren. Dat was wel de laatste vraag, maar die zat me dan toch wel iets omhoog.

01:19:23

Mevrouw Chakor: Bewustwording aan de voorkant en meneer Pechler vroeg ook: hoe zit het nu met die drempel die we creëren met betrekking tot documenten. Bij mijn weten is natuurlijk alles wat we hebben digitaal toegankelijk. Daar kun je natuurlijk bij, maar ik moet de vraag nog even checken, hoe het dan zit met tien en 20 cent. Dat weet ik niet, maar wel fijn dat u denkt, dat ik dat wel zou moeten weten. Dat ga ik checken. Wij pakken dit dus echt per domein, per ambassadeur werken wij dit helemaal uit. Dan was er nog een vraag met betrekking tot de openbare ruimte. Had ik meer vragen daarover? Nee, wacht even, ik pak hem even op bij de vraag – dat vond ik wel een hele leuke vraag – van de heer Koks. Ja, u stelt natuurlijk alleen maar mooie vragen. U stelde volgens mij ook een vraag met betrekking tot toiletten of anderen stelden die. Wij hebben daar stappen in gezet, maar ook de inspreker gaf aan: hoe gaan we nu om straks met -- We voegen toiletten toe. We hebben een inventarisatie gemaakte, een onderzoek gedaan. Dat hebben naar u toe gestuurd, u ziet dat we 50 toiletten hebben en we voegen er twee toe. Natuurlijk zorgen we dat het miva-toilet achter de kiosk wordt aangepakt met de herinrichting van de Grote Markt.

01:20:54

Voorzitter: Meneer Koks, nog een leuke vraag.

01:20:59

De heer Koks: Ja, die drie toiletten die er nog moet komen -

01:21:02

Mevrouw Chakor: Twee.

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

01:21:02

De heer Koks: Nee, drie. Ook in het stadhuis komt er één, die kiosk wordt aangepast en de derde ... waar was die ook alweer? Het oude V&D-pand. Dat bevindt zich op een paar vierkante meter. Mensen met een beperking bewegen zich echter op een groter gebied. Daarvoor zou die app zijn, om mensen op de hoogte te kunnen stellen, wat er in Hoogkerk aan openbare toiletten zijn. Echter, die app functioneert dus nog steeds niet. Ik heb dat anderhalf jaar terug ook al aan de orde gesteld en nog steeds kun je daar geen wegwijs uit. Tenminste ik niet.

01:21:33

Mevrouw Chakor: Volgens mij hebben wij net van de week, als het niet vandaag is, richting de raad gestuurd -- Dat is de HogeNood-app en dat is inderdaad een externe partij die ermee bezig is. Ik ben geïnformeerd, dat wij het in de provincie Groningen hartstikke goed doen met betrekking tot de hoeveelheid toiletten die we hebben. Deze week gaat hij naar buiten, als er niet al naar buiten is. Dat ligt niet in onze handen, maar dat ligt bij de HogeNood-app. Wat je doet, is je zorgt ervoor dat je toiletten hebt en dat mensen daarnaartoe kunnen gaan met een handicap of zonder een handicap, dus dat iedereen er naartoe kan gaan. Dat hebben we in Groningen voor elkaar. De HogeNood-app is een instrument, een hulpmiddel om ervoor te zorgen dat je zelf kan kiezen, waar zijn ze en waar kan ik naartoe? Deze week gaat hij dus naar buiten. Ik weet niet of ik dat al had gedaan, maar ik deel het graag met u en wij scoren daar dus goed op, in de provincie Groningen. Dan moet u me niet vragen hoe we landelijk staan, maar dat ziet u straks dan tegemoet. Er was ook een vraag met betrekking tot taal. Natuurlijk blijft dat ontzettend lastig. U stelde ook een vraag, de heer Koks, met betrekking tot 360 euro. Ik zou u willen vragen om dat bij mijn collega, in het kader van sociaal, in te brengen. Volgens mij heeft u daar ook het debat over gevoerd, als het goed is. Klopt dat? Bij mijn collega, mevrouw Diks. Volgens mij gaat zij over de hoogte van het bedrag.

01:23:10

Voorzitter: Daar gaat de raad over, ja.

01:23:16

Mevrouw Chakor: Ja, daar gaat de raad ook -

01:23:17

Voorzitter: Is dat akkoord voor u, meneer Koks? Mevrouw Chakor spreekt namens het college natuurlijk.

01:23:22

De heer Koks: Nu ja, in het hele actieprogramma staat van alles en nog wat op terreinen van andere wethouders ligt, dus mogelijkwijs is die meerkostenregeling bij mevrouw Diks ondergebracht. Het totale actieplan is echter een samenhangend geheel, dus ook de inkomenspositie van mensen. Het hoeft niet hier beantwoord te worden, maar ik zou er eigenlijk een toezegging op willen hebben dat die meerkostenregeling en de hoogte van die vergoeding, oftewel de inkomenspositie van mensen, ooit eens een keer aan de orde komt bij een uitwerking. In augustus komt u met een uitwerking, dan wil ik graag weten waar die 360 op gebaseerd is.

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

01:23:56

Mevrouw Chakor: Nee, precies, maar ik heb u verteld, dat het een integraal programma is. Het gaat inderdaad over alle verschillende domeinen en op het moment dat u zegt --- We doen natuurlijk ontzettend veel om de positie van onze inwoners te versterken. Dat doen we heel veel en dat weet u ook. Op het moment dat u zegt, dat gaat specifiek daarover en daar heb ik een idee over, dan kunt u dat op deze tafel inbrengen, maar dan gaat het over het fysieke gedeelte. Er is ook nog een andere weg en dat zou ook -- maar ik zie het tegemoet tijdens de uitvoeringsagenda, zoals u voor ogen heeft. Volgens mij willen we allemaal hetzelfde en we willen zorgen dat iedereen mee kan doen. Er was ook een vraag met betrekking tot de stadsergonoom. Nu, ik hoef volgens mij niet te vertellen, dat wij ontzettend veel kennis in huis hebben en laat nu net de medewerker die betrokken is, dit ook in haar bagage hebben, dus zij heeft veel verstand van ergonomie. Er was ook een vraag met betrekking tot de winkels; hoe zorgen we er nu met elkaar voor dat iedereen zelfstandig onze winkels kan bereiken? Daar ben ik het helemaal met u eens. We zijn op dit moment bezig met de Herestraat te onderzoeken en dat willen we koppelen aan die MKB met betrekking tot toegankelijkheid. We krijgen een scan met betrekking tot toegankelijkheid hier in onze binnenstad. Een volgende volgend college zou ook kunnen kijken naar wat zijn de uitkomsten daarvan en hoeveel budget heb je dus nodig of kan je vrijmaken om onze ondernemers te 'verleiden' om de toegankelijkheid ook te verbeteren? Er zijn grote stappen die we zouden kunnen zetten om ook te werken aan die bewustwording en te zorgen dat ze ook stappen gaan nemen. Verleiding kan daar één van zijn.

01:25:55

Voorzitter: Voor ik het woord aan de heer Bolle geef, wil ik even checken bij het college of alle vragen beantwoord zijn. Volgens mij is dat wel het geval.

01:26:05

Mevrouw Chakor: Ja, volgens mij was er nog een vraag met betrekking tot nuts-werkzaamheden. We hebben het gesprek hierover gevoerd en als het goed is, hebben wij u er ook over geïnformeerd. Ik kan een toezegging hier doen. Ik ben het namelijk met u eens, het kan niet zo zijn dat je op straat loopt en niet linksom of rechtsom kan. Wij hebben hier ook een raadslid die er een sport van heeft gemaakt of zelfs bekend is geworden met foto's maken van allerlei obstakels op de weg. We hebben u, als het goed is, hierover geïnformeerd. Als dat niet zo is, dan zorg ik dat u die informatie krijgt over welke stappen zijn er genomen en welke stappen zouden we nog moeten nemen? Het blijft inderdaad een doorn in het oog.

01:26:57

Voorzitter: Dan gaan we naar de heer Bolle. Kijk even mee met mij op de klok. We hebben nog een paar minuten en dan wordt deze ruimte ook weer gebruikt. Ik wil nog even luchten, dus heel kort nog even de laatste vragen.

01:27:08

De heer Bolle: Ik probeer even duidelijk te krijgen, zodat ik hopelijk geen motie hoef in te dienen. In de uitvoeringsplannen, begrijp ik goed dat het college zegt: we zijn eigenlijk al bezig om in ieder geval van de Herestraat inzichtelijk te maken wat daar toegankelijk is en wat daar zou moeten gebeuren en er komt van de hele binnenstad een scan. Is dat dan

AGENDA TOEGANKELIJK GRONINGEN 2022-2025

openbare ruimte of zijn dat ook private panden? Het gaat mij namelijk echt eventjes om de panden en het verleiden, wat de wethouder ook zei.

01:27:41

Mevrouw Chakor: Ja, wat ik heb begrepen, is dat we inderdaad bezig zijn met die scan voor toegankelijkheid. Het is een scan bij winkels en cafés.

01:27:54

De heer Bolle: Die gaat dus mee in dat -

01:27:55

Mevrouw Chakor: Die gaat dus mee. De vraag is, gaat het mee in die uitvoering of zorgen we dat het apart -- Ik moet even kijken hoe we dat aanpakken qua proces, maar het komt zeker naar u toe, ja.

01:28:05

Voorzitter: Meneer Koks dan.

01:28:06

De heer Koks: Nu is mij toch nog niet duidelijk, hoe die ondersteuning van de Werkgroep Toegankelijkheid gaat?

01:28:11

Mevrouw Chakor: Ja, nu vergeet ik de belangrijkste. Ik vind het ontzettend belangrijk om de werkgroep goed te ondersteunen. Daar hebben we nu een persoon, waar in ieder geval de werkgroep ontzettend tevreden over is. We hebben eerder al het contract iets verlengd. Het gaat nu volgens mij tot en met maart en we zijn voornemens om te kijken, hoe pakken we het nu verder op om dit structureel te borgen.

01:28:41

Mevrouw Chakor: Hoe bedoel je qua omvang? Qua FTE wil u ook weten? Op het moment dat dat helemaal uitgekristalliseerd is, hoe ziet dat eruit -- weet echter dat het ook mijn aandacht heeft en weet dat we binnenkort hopelijk ook meer weten. We weten dat het tot één maart loopt, dus dan gaat het om de vraag, hoe ziet het eruit na één maart? Daar komen we op terug.

01:29:10

Voorzitter: Daarover later meer, begrijp ik. Dat is naar tevredenheid van de heer Koks voor alsnog. Dan heeft iedereen de vragen kunnen stellen en heeft u daar een antwoord op gehad inmiddels. Dit is een collegebrief. Is er een partij die behoefte heeft om dit door te leiden naar de raad via een motie vreemd? Nee? Als u het nog niet weet, dan zetten we hem eerst op conform en als het anders moet, dan horen wij het van u. Dank allemaal en fijne dag verder.